

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

ÇOK HAFİF HAVA ARACI PİLOTU LİSANSLANDIRMA TALİMATI (SHT-UPL)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Talimatın amacı; çok hafif hava araçlarında pilot olarak faaliyette bulunacak kişilerin; lisans, yetki, yetkilendirme ve sertifika almaları ile çok hafif hava aracı pilotaj eğitimi verecek Onaylı Eğitim Organizasyonlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Talimat; Maksimum kalkış ağırlığı 600 kg./suya iniş takımlarıyla 650 kg. olan çok hafif hava aracı pilotluğu için gerekli lisans, yetki, yetkilendirme ve sertifika almış, alacak, temdit edecek veya yenileyecek kişileri ve bunlara eğitim veren veya bünyelerinde bulunduran kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

(2) Motorsuz yelken kanat, ayakla inilen motorlu yelken kanat, motorlu/motorsuz paraşüt, motorlu/motorsuz yamaç paraşütü gibi harici güç ile havalanabilen ve tescile tabi olmayan hava araçları ile yapılan uçuşlar bu talimat kapsamı dışındadır.

(3) Maksimum kalkış ağırlığı 475 kg. ve 600 kg. arasındaki sabit kanatlı CS-LSA veya CS-VLA sertifikalı hava araçlarında uçmak için SHT-FCL e göre düzenlenmiş uygun bir lisans ve yetkiye sahip olanlar bu talimat hükümlerinden muaftır.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Talimat,

- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa,
- 15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 437 ve 441 inci maddelerine,
- 02/06/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliği (SHY-1)’ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Talimatta geçen tanımlar;

- Çift kumanda eğitim süresi: Yetkili öğretmenden uçuş eğitimi alan bir pilot adayının uçuş eğitimi esnasındaki uçuş süresini,
- ÇHHA: Döner kanatlı azami 600kg, esnek kanatlı azami 500kg. ve sabit kanatlı olarak azami 750kg. kalkış ağırlığına sahip hava araçlarını,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) ÇHHA pilot lisansı (UPL): ÇHHA'nın ilgili tipinde Genel Müdürlük tarafından verilen lisansı,

ç) Döner kanatlı çok hafif hava aracı: Motor teçhizatına sahip, rotoru motora direkt bağlı, azami kalkış ağırlığı 600 kg ve altında olan çok hafif döner kanatlı hava araçlarını,

d) Esnek kanatlı çok hafif hava aracı: Motor teçhizatına sahip, hareketli ağırlık merkezi ile iki eksende kumanda edilebilen azami kalkış ağırlığı 500 kg. ve altında olan esnek kanatlı hava araçlarını,

e) Gece: Akşam alacakaranlığın sonu (günbatımı+30 dk.) ve sabah alacakaranlığın başlangıcı (gündoğumu-30 dk.) arasındaki veya güneş yuvarlağının ufuk hattının akşam 6 derece altındaki battığı zamanla, sabah 6 derece altında doğduğu zaman arasındaki süreyi,

f) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

g) Gyroplane: Motor teçhizatına sahip, rotoru motordan bağımsız dönerek uçabilen, azami kalkış ağırlığı 600 kg. ve altında olan çok hafif hava aracını,

ğ) Hava aracı kategorisi: Uçak, helikopter, planör, serbest balon ve çok hafif hava aracı gibi belirli temel özelliklere göre hava aracının sınıflandırılmasını,

h) İlave kişi: Pilotun beraberinde ücret almadan uçurduğu uçuş yetkisi olmayan kişiyi,

ı) Kontrol pilotu yetkisi: Pilot adaylarının, pilotların, uçuş öğretmenlerinin ve diğer kontrol pilotlarının uçuş yeterlilik/yetenek testlerini yapmak üzere, Genel Müdürlük tarafından atanan ve isimleri yayımlanan öğretmen pilotlara verilen yetkiyi,

i) Onaylı eğitim organizasyonu: Genel Müdürlük tarafından Pilot lisansı alınmasına esas teşkil eden teorik bilgi ve uçuş eğitimi vermesi için yetkilendirilmiş onaylı eğitim kuruluşunu,

j) Öğretmenlik semineri: Ayrıntısı ATO eğitim el kitabında yer alan Uçuş öğretmenliği için alınacak nazari dersleri içeren eğitim seminerini,

k) Sabit kanatlı çok hafif hava aracı: Motor teçhizatına sahip, azami kalkış ağırlığı 750 kg. ve altında olan sabit kanatlı çok hafif hava aracını,

l) Seyrüsefer uçuşu: Standart seyrüsefer usullerinin kullanıldığı, önceden planlanmış bir rotanın izlendiği, bir kalkış yeri ile bir varış yeri arasındaki uçuşu,

m) SHY-1: 02/06/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliği'ni

n) Sorumlu pilot: Uçuş süresince hava aracının her türlü harekâtından sorumlu olan pilotu,

o) Şikago sözleşmesi: Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve bunların eklerini,

ö) Takım uçuşu: Uçuş öğretmenliği eğitiminde en az eş değer öğretmen adayı ile yapılan antrenman uçuşunu,

p) Tahditli uçuş öğretmeni: Ancak tahditsiz bir öğretmenin gözetiminde uçuş eğitimi verebilen kısıtlı yetkiye sahip uçuş öğretmenini,

r) Tahditsiz Uçuş Öğretmeni: İlgili hava aracında tek başına uçuş eğitimi verebilme yetkisine sahip uçuş öğretmenini,

s) Tecrübe uçuşu: Periyodik bakımlar ve arızaya yönelik bakım sonrasında ihtiyaç duyulan deneme uçuşlarını,

ş) Test uçuşu: Amatör imalatçı tarafından deneysel hava aracı kategorisinde üretilmiş veya restore edilen hava aracının Özel Uçuş İzin Belgesi alabilmesi için gerekli ilk uçuşunu gerçekleştirmek için yapılan uçuşlarını,

t) Tip: Çok Hafif Hava Aracı kategorisindeki gyroplane, sabit kanat, esnek kanat ve döner kanatlı hava araçlarını,

u) Uçuş süresi: Bir hava aracının kalkış yapmak amacıyla, kendi gücü ile veya harici bir güç uygulanmak suretiyle ilk hareketine başladığı andan, uçuşun veya görevin sonunda yolcu, yük veya diğer muhteviyatı indirme ve/veya bindirme amacıyla kendisine tahsis edilen park yerine gelip tam olarak durduğu ana kadar geçen toplam süreyi,

ü) Validasyon: ICAO üyesi ülkelerce düzenlenmiş lisansların Türk tescilli hava araçlarında kullanımının geçerli kılınmasını,

v) Yetenek testi: Adayın; lisans veya yetki tanzimi için, sözlü sınavı da içerecek şekilde yeteneklerini kontrol pilotuna sergilemesini,

y) Yeterlilik kontrolü: Adayın; yetkilerinin temdidini ya da yenilenmesi için, gerektiğinde sözlü sınavı da kapsayacak şekilde uçuş yeteneklerini kontrol pilotuna sergilemesini,

z) Yetkinlik: Bir görevi, belirlenen standartta icra etmek üzere gerekli olan beceri, bilgi ve yaklaşım kombinasyonunu,

aa) Yolcu: Ücreti karşılığında ÇHHA ile uçurulan kişiyi ifade eder.

(2) Bu Talimatta geçen kısaltmalar;

- a) A: Uçağı,
- b) AS: Havadan ilaçlama yetkisini,
- c) AT: Hava aracı çekebilme yetkisini,
- ç) ATO: Onaylı eğitim organizasyonunu,
- d) ÇHHA: Motorlu çok hafif hava araçlarını,
- e) FE: Uçuş kontrol pilotunu,
- f) FI: Uçuş öğretmenini,
- g) G: Çok hafif gyroplane'i,
- ğ) H: Helikopteri,
- h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü,
- i) LAPL: Hafif hava aracı pilot lisansını,
- ı) M: Esnek kanatlı ÇHHA'nı,
- j) PA: Paraşütçü atma yetkisini,
- k) PÇ: Pano çekme yetkisini,
- l) PPL: Hususi pilot lisansını,
- m) PIC: Sorumlu pilot uçuşunu,
- n) SU: Suya iniş kalkış yapma yetkisini,
- o) SMS: Emniyet yönetim sistemini,
- ö) S/S: Seyrüsefer uçuşunu,
- p) TF: Test uçuş yetkisini,
- r) U: Sabit kanatlı ÇHHA'nı,
- s) UH: Çok hafif döner kanadı,
- ş) UPL: Çok hafif hava aracı pilot lisansını,

- t) UPL(G) Gyroplane tip yetkisini,
- u) UPL(H) Döner kanat tip yetkisini,
- ü) UPL(M) Esnek kanat tip yetkisini,
- v) UPL(U) Sabit kanat tip yetkisini ifade eder.

(3) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar ve kısaltmalar için 2920 sayılı Kanun, 4numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Gereklilikler

Yurtdışında gerçekleştirilen uçuşların kaydedilmesi

MADDE 5 - (1) Yurtdışında ÇHHA ile gerçekleştirilen bir uçuşun, uçuş kayıt defterine, hem çift kumanda hem de sorumlu pilot olarak kaydedilmesi durumunda bu uçuşlar çift kumanda uçuş olarak kabul edilir.

Lisansların ve yetkilerin tanzimi, temdidi ve yenilenmesi

MADDE 6 - (1) Pilot lisanslarının, ilgili yetkilerin tanzimine, temdidine ya da yenilenmesine yönelik müracaatlar; Genel Müdürlüğe ya da Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş ATO'ya yapılır. Bu müracaatlara, müracaat sahibinin ilgili lisansın ya da yetkinin tanzimi, temdidi veya yenilenmesi için öngörülen gereklilikleri karşıladığını gösteren belgeler eklenir.

(2) Herhangi bir lisansın ya da yetkinin sağladığı imtiyazların kapsamına ilişkin sınırlamalar veya ilave yetkiler lisansa işlenir.

(3) Lisansında birden fazla tip yetkisi olan pilotların yetkileri, yetki süreleri geçersiz hale gelmiş olsa bile, bitiş süreleri ile birlikte işlenir.

Öğrenci pilot

MADDE -7 - (1) Öğrenci pilot;

- a) Bir uçuş öğretmeni tarafından yetkilendirilmediği ve gözetim altında olmadığı sürece yalnız uçuş yapamaz.
- b) İlk yalnız uçuş öncesi 16 yaşını tamamlamalıdır.
- c) Uçuş eğitimi süresince öğrenci pilot lisansına sahip olmalıdır.

Teorik bilginin kredilendirilmesi

MADDE 8 - (1) Uçak, helikopter veya planör pilot lisansına sahip olan ve UPL almak isteyen pilota veya UPL'ye sahip olup farklı bir ÇHHA tipinde yetki almak isteyen pilota ayrıntısı eğitim el kitabında yer alan aşağıda belirtilen ders konularında en az 10 saat teorik eğitim verilir;

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- a) Uçuş prensipleri,
- b) Operasyon usulleri,
- c) Uçuş performansı ve planlama,
- ç) Hava aracı genel bilgisi,
- d) Acil durum prosedürleri.

Uçuş süresinin kredilendirilmesi

MADDE 9 – (1) Uçak, helikopter PPL, LAPL veya planör pilot lisansına sahip olan ve UPL almak isteyen pilot veya UPL’ye sahip olup farklı bir ÇHHA tipinde yetki almak isteyen pilot için almaları gereken uçuş eğitim saatleri EK-2 de belirtilmiştir.

Lisansların imtiyazlarının kullanılması

MADDE 10 - (1) Bir lisansın imtiyazları, içindeki mevcut yetkiler ve ilgili sağlık sertifikasının geçerlilik süresi ile sınırlıdır.

Dokümanları bulundurma ve ibraz etme yükümlülüğü

MADDE 11 - (1) Pilotlar, lisansın imtiyazlarını kullanırken yanlarında geçerli bir sağlık sertifikası ve geçerli bir lisans taşırlar.

(2) Pilotlar ayrıca fotoğraflı bir kimlik belgesini de yanlarında bulundururlar.

(3) Pilot veya öğrenci pilot, denetleme maksadıyla otoritenin yetkilendirilmiş temsilcisi tarafından talep edilmesi halinde, uçuş sürelerinin kaydını yetkililere derhal sunarlar.

(4) Öğrenci pilotlar yalnız olarak gerçekleştirdikleri tüm uçuşlarda öğrenci lisanslarını yanlarında bulundurur.

Uçuş süresinin kaydedilmesi

MADDE 12 - (1) Pilotlar ve öğrenci pilotlar yaptıkları tüm uçuşların detaylarına ilişkin güvenilir nitelikteki kayıtları pilot uçuş kayıt defterine; uçuş tarihi, saati, kalkış ve iniş yapılan meydan/yer, hava aracı tescil işareti, uçuşun niteliği hakkında bilgileri içerecek şekilde kaydederler.

Son dönem tecrübesi

MADDE 13 - (1) Bir pilot; son 90 gün içerisinde ilgili ÇHHA tipinde sorumlu pilot olarak en az 3 kalkış, yaklaşma ve iniş icra etmemiş ise, o tipte yolcu veya ilave kişi taşıyamaz ve öğretmenlik yapamaz.

Lisansların ve yetkilerin iptali, askıya alınması ve sınırlandırılması

MADDE 14 - (1) İlk lisans başvurusu veya yenileme işlemleri safhasında, Genel Müdürlüğe sunulan bilgi ve belgelerde gerçek dışı beyanda bulunduğu belirlenen kişinin lisans ve yetkisi, kişi hakkında yürütülen idari veya adli işlemler tamamlanıncaya kadar askıya alınır ve aksi ispatlanmadığı sürece yeniden lisans başvurusu kabul edilmez.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) Lisans ve yetkilerin verilmesi için zorunlu bulunan asgari koşulların tamamının veya bir kısmının ortadan kalkması durumunda lisans ve yetki iptal edilir. Aranan niteliklerde geçici olarak değişiklik meydana gelen kişinin lisans ve yetkisi, durumunun düzeldiği saptanıncaya kadar askıya alınır.

(3) Lisansı askıya alınan ya da iptal edilen pilot söz konusu lisansı derhal Genel Müdürlüğe iade eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇHHA Pilot Lisansı Gereklilikleri

Asgari yaş

MADDE 15 - (1) Lisans başvurusunda bulunan aday;

- Lisans alabilmek için 17 yaşını,
- Öğretmenlik yetkisi için 18 yaşını tamamlamış olmalıdır.

ÇHHA pilotu için üst yaş sınırı

MADDE 16 - (1) En az geçerli bir LAPL sağlık sertifikası sahibi olmak kaydıyla, ÇHHA pilotu üst yaş sınırı olmaksızın uçuş yapabilir.

(2) 70 yaşını doldurmuş olan ÇHHA pilotu ticari yolcu taşımacılığı yapamaz.

Lisans için aranan şartlar

MADDE 17 - (1) ÇHHA pilot lisansı için müracaatlarda SHY-1 Pilot Lisans Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesinde belirtilen tüm pilot lisansları için genel şartlar aranır.

(2) Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş onaylı eğitim organizasyonları tarafından verilen teorik bilgi ve uçuş eğitimleri tamamlandıktan sonra yapılacak teorik bilgi ve uçuş sınavlarından başarılı olanların lisans veya yetkilerini düzenler.

Tıbbi uygunluk

MADDE 18 - (1) Bir lisansın imtiyazlarını kullanmak veya lisans eğitimine başvuruda bulunmak için lisans ya da başvuru sahibinin Genel Müdürlük veya Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş bir havacılık tıp merkezi tarafından verilmiş geçerli bir 1'inci, 2'nci sınıf veya ticari faaliyette bulunmamak koşuluyla LAPL sağlık sertifikasına sahip olmalıdır.

(2) Sağlık sertifikası sahibi; görevini emniyetle yerine getirmesinde herhangi bir olumsuz etkisi olmadığından tamamen emin olmadıkça, reçeteli ya da reçetesiz herhangi bir ilaç alamaz ve tedavi sürecine giremez. Eğer şüphe varsa Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezinden tavsiye alınmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Lisans sahipleri, kendilerinde sağlık yönünden hava araçlarını emniyetli bir şekilde kullanamayacak şekilde herhangi bir bozulmayı fark ettikleri zaman lisanslarının ve yetkilerinin imtiyazlarını kullanamazlar.

Teorik bilgi eğitimi

MADDE 19 - (1) UPL başvurusu yapan adaylar, bir ATO tarafından, bu Talimat'ın 21 inci maddesinde belirtilen ders konularına göre briefingler ve sınavlar hariç 40 saatten aşağı olmamak kaydıyla, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış program çerçevesinde verilen eğitim kursunu tamamlamalıdır. Bu eğitim kursu uygun teorik bilgi eğitimini ve uçuş eğitimini kapsamalıdır.

Teorik bilgi sınavları

MADDE 20 - (1) ATO aşağıdaki ders başlıklarına göre her ders için teorik bilgi sınavlarını tamamlamalıdır:

Genel konular;

- a) Hava hukuku,
- b) İnsan performansı,
- c) Meteoroloji,
- ç) Haberleşme

Farklı hava aracı tiplerine yönelik özelleşmiş konular;

- d) Uçuş prensipleri,
- e) Operasyon usulleri,
- f) Uçuş performansı ve planlaması,
- g) Hava aracı genel bilgisi,
- ğ) Acil durum prosedürleri,
- h) Seyrüsefer.

(2) ATO bünyesinde yapılan teorik sınavlarda başarılı olan ve uçuş eğitimini tamamlayan adaylar Genel Müdürlük veya Genel Müdürlüğün yetki vermesi halinde ilgili ATO tarafından 120 soruluk genel teorik bilgi sınavına tabi tutulur.

(3) Teorik bilgi sınavında geçer not 100 puan üzerinden 75 puandır. ATO tarafından yapılacak acil durum prosedürleri sınavında ise geçer not 100 puan üzerinden 100 puandır.

(4) Sınavda başarılı olamayan aday başarısız olduğu dersten yeniden sınava girebilir. Teorik bilgi sınavında iki kez başarısız olan aday ilk eğitimin % 20'si kadar ilave eğitim almak koşuluyla sınava tekrar katılır.

Uçuş eğitimi

MADDE 21 - (1) Yetkili ATO'ya UPL almak için başvuran pilot adayı, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış kurs programına göre; ayrıntısı aşağıda belirtilen toplam en az 24 saatlik uçuş eğitimini tamamladıktan sonra Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen kontrol pilotu ile yapılacak en az 1 saat UPL kontrol uçuşunda başarılı olmalıdır:

a) İlk yalnız, yalnız hava hareketlerini ve yalnız meydan turunu da kapsayan en az 03.00 saat yalnız uçuş,

b) 03.00 saat S/S uçuşunu kapsayan toplam en az 21 saat çift kumanda uçuş.

(2) İlk yalnız uçuş öncesinde, eğitimi veren öğretmen dışında bir öğretmen tarafından yapılacak ilk yalnız kontrol uçuşu yapılır. Kontrole giren öğretmen yalnız uçuş sırasında yerde gözlemci olarak bulunmalıdır. İlk yalnız uçuş kontrol uçuşu ile aynı günde tamamlanmalıdır. Sonraki güne kaldığında kontrol uçuşu yenilenmelidir. İlk yalnız uçuş, hava aracına yerleştirilecek bir kamera ile kayıt altına alınmalıdır.

(3) ATO bünyesinde yapılan tanıtım ve özendirici uçuşlar eğitim uçuşu olarak kabul edilmez.

Yetenek testi

MADDE 22 - (1) Teorik eğitim, uçuş eğitimi ve sınavlarını tamamlayan adaylar Genel Müdürlükçe görevlendirilecek kontrol pilotu tarafından yetenek testine tabi tutulur.

(2) Yetenek testine girecek adaylar, eğitimden sorumlu kuruluş tarafından Genel Müdürlüğe önerilir. Eğitim kayıtları kontrol pilotuna ibraz edilmelidir.

(3) Yetenek testi, adayın eğitim aldığı hava aracı modeli ile yapılır. Değişik bir model hava aracı ile yapılacak yetenek testi öncesinde, en az 1 saat fark intibak uçuş eğitimi verilmelidir.

(4) Yetenek testinde adaylar, sorumlu pilot (PIC) olarak söz konusu hava aracı tipinde ilgili usulleri ve manevraları, tanınacak imtiyazlara uygun yetkinlikle gerçekleştirme becerisine sahip olduklarını sergilemelidir.

(5) Geçme notları:

a) Yetenek testinin, adayın uçtuğu hava aracı kategorisine uygun uçuş safhalarını temsil eden farklı bölümlere ayrılmış olması gerekir.

b) Herhangi bir bölümün bir unsurunda başarılı olamayan aday söz konusu bölümün tamamında başarısız olmuş sayılır. Adayın sadece 1 bölümde başarısız olması durumunda sadece o bölüme yeniden girmesi gerekir. Birden fazla bölümde başarısız olması durumunda, aday testin tümünde başarısız olmuş sayılır.

(6) Testin, bu maddenin beşinci fıkrasının (b) bendi uyarınca tekrar edilmesi gerektiği durumlarda; adayın, önceki denemede başarılı olduğu bölümler de dâhil olmak üzere, herhangi bir bölümde başarısız olması halinde, aday testin tümünde başarısız olmuş sayılır.

(7) Testin tüm bölümlerini iki denemede geçemeyen adaylar ilave uçuş eğitimi alır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Lisans/yetki verilme şartları ve geçerliliği

MADDE 23- (1) Eğitim el kitabına uygun olarak verilen eğitimin tamamlanmasının ardından; ATO aşağıda belirtilen evraklarla birlikte Genel Müdürlüğe müracaat eder. Lisans düzenlenerek adaya veya ATO'ya teslim edilir:

- a) UPL başvuru formu,
- b) Sağlık sertifikası fotokopisi,
- c) Teorik bilgi sınav sonuç belgesi,
- ç) Yetenek testi formu,
- d) Pilot uçuş kayıt defteri aslı ve ilgili sayfa fotokopisi,
- e) 2 adet fotoğraf.

(2) Lisans 5 yıllık olarak tanzim edilir ve bir yetkinin ilk defa tanziminde ya da yenilenmesinde Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

(3) ÇHHA Pilot lisans yetkisi 24 ay süreyle, öğretmenlik yetkisi 36 ay süreyle verilir.

UPL ve Yetki temdit/yenileme

MADDE 24 - (1) Bir lisansın veya yetkinin temdit edilmesi için; pilotun normal usuller ve acil durum prosedürleri sınavlarında geçer not alması ve yetkili bir kontrol pilotu tarafından yapılacak yeterlilik kontrol uçuşunda başarılı olması gerekir. Yetki bitiş tarihi ile lisans yeterlilik kontrolü arasında en fazla 90 günlük süre olması halinde, yetki bitiş tarihi esas alınarak 24 ay süreyle temdit yapılır ve yetki bitiş ayının son gününe kadar geçerlidir.

(2) Bir lisansın veya yetkinin yenilenmesi için;

a) Pilotun normal usuller ve acil durum prosedürleri sınavında geçer not alması gerekir,
b) ATO'ların lisans/tip yetkisi yenileme işlemi için başvuruda bulunan pilotla ilgili aşağıda belirtilen hususları göz önünde bulundurarak her pilot için ayrı bir tazeleme programı hazırlaması gerekir:

- 1) Başvuru sahibinin tecrübesi,
- 2) Yetkinin imtiyazlarının en son kullanıldığı tarihten itibaren geçen süre miktarı,
- 3) Hava aracının karmaşıklığı,
- 4) Başvuranın başka bir hava aracı tipine veya sınıfına ilişkin geçerli bir yetkisi olup olmadığı ve
- 5) Gerekli görülmesi halinde, başvuru sahibinin ilgili tip ya da yetkide, benzetilmiş yeterlilik kontrolündeki performansının görevlendirilecek bir uçuş öğretmeni tarafından belirlenmesi.

c) Yapılması planlanan ve başarıyla tamamlanan tazeleme eğitimi sonrasında, yeterlilik kontrolü öncesinde Tazeleme Eğitim Sertifikası düzenlenecek ve kontrol pilotuna sunulacaktır. Tazeleme Eğitim Sertifikasında hem değerlendirmeyi yapan uçuş öğretmenin hem de Eğitim Müdürü'nün imzası olmalıdır. Düzenlenen Tazeleme Eğitim Sertifikası pilotun diğer belgeleriyle birlikte ATO'da muhafaza edilecek, bir kopyası lisans temdit işlemi sırasında yeterlilik kontrol formları ve diğer belgelerle birlikte Genel Müdürlüğümüze gönderilecektir.

(3) Yetki süresi içinde öğretmenlik uçuşu yapmayan öğretmenin:

- a) Yetki temdidi yapılmadan önce öğretmenlik seminerine katılması ve ATO tarafından kayıt altına alınması,
- b) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen kontrol pilotu tarafından yapılacak yeterlilik kontrolünde başarılı olması gereklidir.

(4) Temdit ve yenilemelerde kontrol uçuşları, pilotun sahip olduğu lisans tipindeki hava aracı ile yapılır.

(5) Talep edilmesi halinde; gerçek kişiler üzerine tescil edilmiş hava araçlarında sadece sahiplerini kapsayacak şekilde ve havacılık kulüpleri üyelerinin kulübe tescil edilmiş hava araçları ile yeterlilik kontrolleri yapılabilir. Yeterlilik kontrolleri öncesinde tazeleme uçuşu gerekiyor ise bu uçuşların ve yeterlilik kontrollerinin ATO bünyesinde bulunan hava araçları ile yapılması zorunludur.

İlave yetkiler ve gereklilikler

MADDE 25 – (1) Sudan kalkış iniş yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra ilgili hava aracı tipinde 20 saat sorumlu pilot uçuşu ve 80 defa kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra, yetkili bir ATO’da teorik eğitim ile en az 5 saat ve 30 sudan kalkış inişi içeren uçuş eğitimi alınmalıdır. Yetkili bir kontrol pilotu ile yapılacak yetenek testinde başarılı olunması halinde bu yetki lisansa (SU) harfleriyle işlenir.

(2) Paraşütçü atma yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra 50 saat sorumlu pilot uçuşu ve 100 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra; bir ATO’da paraşütçülerin kuşam tertibatlarındaki emniyet ve açılma sistemleri, istemsiz paraşüt açılmalarının önlenmesi ve paraşütçü atma teknikleri konularını içeren teorik eğitim alınmalıdır. Bu eğitim sonrasında, yetkili kontrol pilotu gözetiminde 2 paraşütçü atmış olmak gereklidir. Eğitimleri tamamlayan pilotun lisansına paraşütçü atma yetkisi (PA) harfleriyle işlenir.

(3) Pano çekme yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra 50 saat sorumlu pilot uçuşu ve 100 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra; bir ATO’da pano çekme operasyonlarına ilişkin teorik eğitim tamamlanmalı ve yetkili bir kontrol pilotu gözetiminde 3 sorti pano çekme uçuşu yapılmalıdır. Yeterli görülmesi halinde bu yetki lisansa (PÇ) harfleriyle işlenir.

(4) Hava aracı çekebilme yetkisi: Bu yetki başvurusu öncesinde, UPL tanziminden sonra 50 saat sorumlu pilot uçuşu ve 100 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Daha sonra;

- a) Bir ATO’da hava aracı çekme operasyonlarına ilişkin teorik bilgi eğitimi tamamlanmalı,
- b) Çekme yetkisi alacak adaylar çekecekleri hava aracına ait pilot yetkileri yoksa, yolcu olarak, yetkileri varsa pilot olarak 5 sorti çekilen pozisyonunda uçuş yapılmalı,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) 5 sorti çift kumanda, 5 sorti yalnız olmak üzere toplam 10 sorti hava aracı çeken pozisyonunda uçuş eğitimini tamamlamalı,

ç) Kontrol pilotu nezaretinde yeterlilik kontrolünden geçilmelidir. Başarılı olunması durumunda bu yetki pilotun lisansına (AT) harfleriyle işlenir.

(5) İlaçlama yapabilme yetkisi; Bu yetki başvurusu öncesinde, 100 saat sorumlu pilot uçuşu ve 200 kalkış iniş tecrübesi sağlanmalıdır. Ön koşulları yerine getiren pilotlar bir ATO'da bu yetkiye ilişkin teorik eğitimi aldıktan sonra yetkili pilot gözetiminde en az 3 saat uçuş tamamlanmalıdır. Daha sonra bu yetki pilotun lisansına (AS) harfleriyle işlenir.

(6) Test uçuşu yetkisi: Bu yetkiye sahip olmak için başvuru öncesinde adayın:

a) ÇHHA kategorisinde 500 saat uçuş tecrübesine sahip olması,

b) İlgili hava aracı tipinde en az 250 saat uçuş tecrübesini tamamlamış olması,

c) İlgili hava aracı tipinde; kanat/rotor, gövde ve motor bakım yetkilerine sahip olması,

ç) Bir ATO'da ilgili hava aracının test uçuşuna uygun bir eğitim kursunu tamamlamış olması gerekir. Bu eğitim tamamlandıktan sonra bu yetki pilotun lisansına (TF) harfleriyle işlenir. Bir ATO'da ilave eğitim kursunu tamamladıktan sonra bu yetkinin kapsamı, farklı tipte bir hava aracını içerecek şekilde genişletilebilir.

Bu eğitim aşağıda belirtilen konuları kapsmalıdır:

1) 2 saat performans,

2) 2 saat stabilite ve kontrol, sevk ve idare nitelikleri,

3) 3 saat sistemler,

4) 2 saat test yönetimi,

5) 3 saat risk / emniyet yönetimi.

(7) İlave kişi uçurabilmek için; UPL lisans tanziminden sonra ilgili hava aracı tipinde sorumlu pilot olarak 20 saat uçuş ve 80 kalkış inişi tamamlamak yeterli olup lisansa bir işlem yapılmaz.

(8) Yolcu taşıma yetkisi için: UPL tanziminde sonra sorumlu pilot olarak 50 saat ve 100 kalkış inişi tamamlamış olması yeterli olup lisansa herhangi bir işlem yapılmaz.

(9) Tecrübe uçuşu için; ilgili hava aracı tipinde geçerli pilot lisansı yeterli olup lisansa ilave yetki kaydına gerek yoktur.

ICAO üyesi olan ülkeler tarafından tanzim edilen lisansın milli lisansa çevrilmesi

MADDE 26 - (1) ICAO üyesi yabancı ülkeden lisans almış Türk uyruklu pilotun ülkemizde uçuş faaliyetinde bulunabilmesi için lisansının milli lisansa çevrilmesi gerekir. Bu kişiler öncelikle SHY-1 Pilot Lisans Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesinde belirtilen şartları sağlamalıdır.

(2) Lisans çevriminde pilotun almış olduğu teorik bilgi ve uçuş eğitim saatleri sahip olduğu lisansa göre milli mevzuatımız çerçevesinde karşılaştırılır. Bu karşılaştırma sonucunda

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

lisans çevrimi için başvuran pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik bilgi ders ve uçuş saatleri bu Talimatta belirlenen saat ve sürelerin altında kalıyorsa öncelikle eksik oldukları eğitim saatleri yetkili ATO'da tamamlanır.

(3) Lisans çevrimi için başvuran pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik ders ve uçuş saatleri bu Talimatta belirlenen ile aynı veya üzerindeyse veya yukarıdaki şekilde tamamlanmışsa, teorik bilgi seviyesinin tespiti için, yetkili ATO tarafından sahip olduğu lisans türünün gerektirdiği yeterlilikleri ölçen teorik bilgi sınavları yapılır. Bu sınavda başarılı olan pilot ayrıntısı ATO eğitim el kitabında belirlenen en az beş saat uçuş eğitimini tamamlar. Daha sonra, bu Talimatın 21 inci maddesinde yer alan hükümler uyarınca teorik bilgi sınavına girer ve başarılı olması halinde Genel Müdürlüğün görevlendireceği kontrol pilotuyla kontrol uçuşuna alınır.

(4) Pilot, kontrol uçuşunda başarısız olması halinde, kontrol pilotunun belirleyeceği görev ve sürelerde, yetkili ATO bünyesinde eğitim uçuşu yapar.

(5) Bu adaylardan eğitim başlangıcında bu Talimat'ın 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında istenen evraklara ek olarak aşağıdaki belgeler istenir:

- a) Yabancı ülkeden almış olduğu lisansın aslı,
- b) Pilot kayıt defteri.

(6) ICAO üyesi olmayan ülkeler tarafından tanzim edilmiş lisansların milli lisansa çevrimi yapılmaz.

Yabancı uyruklu pilotların lisans validasyonu

MADDE 27- (1) İşletmenin yabancı pilot çalıştırabilmesi için pilotun lisansını ve yetkisini valide ettirmesi gerekir.

(2) Yabancı pilotun lisansının valide edilebilmesi için pilotun görev yapacağı tipte 500 saat uçuş yaptığının belgelendirilmesi gerekir.

(3) Yabancı uyruklu pilota ait lisansın ilk validasyonunda pilotun kontrol uçuşu öncesinde yetkili ATO'da Türk Sivil Havacılık Kuralları ve Acil Durum Prosedürleri konularında ayrıntısı ATO eğitim el kitabında belirlenen 6 saatlik teorik bilgi eğitimi alması ve bu eğitimler neticesinde yapılacak teorik bilgi sınavlarından başarılı olması gereklidir. Teorik bilgi sınavı Türkçe veya İngilizce olarak yapılabilir.

(4) Teorik bilgi sınavlarından başarılı olan yabancı uyruklu pilotun, ATO'nun öğretmen pilotu eşliğinde bir saat tazeleme uçuşunun ardından Genel Müdürlüğün görevlendireceği kontrol pilotuyla yapılacak kontrol uçuşunda başarılı olması gerekir. Pilotun başarılı olması halinde sonuç, kontrol pilotu tarafından pilotun uçuş kayıt defterine işlenir ve kontrol formu Genel Müdürlüğe iletilir. Lisans Genel Müdürlük tarafından valide edilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(5) Validasyon kontrol uçuşları Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotu tarafından ATO'ya ait ÇHHA ile yapılır.

(6) Yabancı uyruklu pilotun lisans validasyonu azami 12 ay sürelidir. Bu süre sonunda validasyonun temdidini bu Talimatın 25 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen lisans ve yetki temdit usullerine göre gerçekleştirilir. Temdidin süresi 12 aydır. Validasyonun yenilenmesi veya pilotun şirket değiştirmesi halinde şirket tarafından yapılan başvuruda ilk validasyon usulleri uygulanır.

(7) Validasyon belgesi için başvurular pilotun çalışacağı işletme tarafından yapılır ve sadece verildiği işletme bünyesinde geçerlidir. Başvuruda aşağıdaki belgeler istenir:

- a) İlgili bakanlıktan çalışma izni,
- b) İlgili bakanlıktan ikamet tezkeresi,
- c) Lisansın renkli fotokopisi,
- ç) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş havacılık tıp merkezinden, Şikago Sözleşmesi EK-1'e göre sağlık muayenesinden geçerek alınmış geçerli bir 1 inci, 2'nci sınıf veya LAPL sağlık sertifikası,
- d) Pasaportun renkli fotokopisi,
- e) Uçuş kayıt defteri,
- f) Pilotun lisans almış olduğu ülkenin sivil havacılık otoritesinden alınmış teyit mektubu.

(8) ICAO üyesi olmayan ülkeler tarafından tanzim edilmiş lisansların validasyonu yapılmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM Uçuş Öğretmenliği

Öğretmenlik yetkisi

MADDE 28 - (1) Bir kişi ancak; bu Talimat doğrultusunda tanzim ya da kabul edilmiş geçerli bir pilot lisansı ve verilen eğitime uygun geçerli bir öğretmenlik yetkisine sahip olması halinde eğitim verebilir.

Ön koşullar

MADDE 29 - (1) Öğretmenlik eğitimine alınacak pilot, eğitim öncesinde aşağıda belirtilen şartları sağlamalıdır:

- a) 18 yaşını tamamlamış olmak,
- b) Asgari lise ve dengi okul mezunu olmak,
- c) Geçerli bir UPL ve ilgili tipte en az 6 aylık tecrübeye sahip olmak,
- ç) Öğretmenlik yapacağı tipte, 15 saati son altı ayda olmak üzere, en az 50 saat sorumlu pilot uçuşunu içeren, 100 saatlik toplam uçuşa sahip olmak,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

d) Herhangi bir hava aracı tipinde; sorumlu pilot olarak, hava trafik hizmetinin verildiği farklı bir meydana, tam duruşlu minimum 100 km'lik iki ayrı uçuşu kapsayan 15 saat seyrüsefer uçuşuna sahip olmak,

e) Eğiticinin eğitimi sertifikasına sahip olmak,

f) Öğretmenlik kursu başlangıcından en fazla 6 ay öncesinde eğitimi verecek ATO'nun uçuş öğretmeni ile yapılmış olan kabul öncesi uçuş testinden geçmiş olmak.

Uçuş öğretmenliği eğitim kursu

MADDE 30- (1) Öğretmenlik yetkisi için ön koşulları sağlayan adaylar, bir ATO'da bu maddede belirtilen teorik bilgi ve uçuş eğitimini içeren kursu tamamlamalıdır.

(2) Yetkili ATO'dan alınacak ve aşağıda belirtilen konuların öğrenciye anlatım teknikleri ile görsel işitsel yardımcıları ile dersi etkin kılma yöntemlerini içeren toplam 20 saatlik teorik bilgi eğitimi;

- a) İnsan performansı ve limitleri,
- b) Acil durum prosedürleri,
- c) Uygulamalı eğitim teknikleri,
- ç) İlgili hava aracının sistem bilgisi,
- d) Meteoroloji,
- e) Seyrüsefer, harita ve GPS,
- f) Uçuş prensipleri.

(3) 19 saat çift kumanda uçuşu ve 5 saat takım uçuşu (team-ride) olmak üzere toplam 24 saat uçuş eğitimi ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş kontrol pilotuyla gerçekleştirilecek en az 90 dakikalık yetkinlik değerlendirme uçuşu.

(4) Uçuş eğitimi aşağıdaki konuları içermelidir:

- a) Bütün uçuş eğitim safhalarının öğretme tekniklerini,
- b) Öğrencilerin yaptığı hatalar ve bunlara karşı uçuş emniyetinin korunmasını,
- c) Hava aracının teknik özelliklerinin öğrenciye "göster-yap" tekniğiyle anlatılmasını,
- ç) Acil durum prosedürlerinin anlatımı ve benzetilmiş acil durum senaryolarının uygulanması.

(5) Eğitim ve kontrol uçuşunu başarıyla tamamlayan adaylara tahditli uçuş öğretmeni yetkisi verilir.

Öğretmenlik yetkilerinin kredilendirilmesi

MADDE 31 - (1) Tahditsiz olarak uçak, planör, helikopter veya herhangi bir ÇHHA tipinde öğretmenlik yetkisi olup, başka bir ÇHHA tipinde öğretmenlik eğitimi almak isteyenler eğitim öncesinde ilgili ÇHHA tipinde en az 50 saat PIC uçuş tecrübesine sahip olmalıdır. Bu adaylar, yetki istedikleri hava aracına ait aşağıda belirtilen konularda en az 6 saat teorik eğitimi tamamlamalıdır:

- a) Uçuş prensipleri,
- b) Operasyon usulleri,
- c) Uçuş performansı ve planlaması,
- ç) Hava aracı Genel bilgisi,
- d) Acil durum prosedürleri,
- e) Seyrüsefer.

(2) Kredilendirme yapılarak öğretmenlik yetkisi isteyen aday en az 8 saat çift kumanda uçuş eğitimini tamamlamalıdır.

(3) Genel Müdürlüğün yetkilendireceği kontrol pilotu tarafından yapılacak en az 90 dakikalık yetkinlik değerlendirme uçuşunu tamamlamalıdır.

(4) Tahditli uçuş öğretmenlik yetkisine sahip olanlar için ÇHHA öğretmenlik eğitiminde herhangi bir kredilendirme yapılmaz.

Öğretmenlik yetkinlik değerlendirmesi

MADDE 32 - (1) İlk öğretmenlik yetkilendirmesinde veya yetkinin devamı için yapılacak yetkinlik değerlendirmesinde pilot; kontrol pilotunun tercih edeceği bir konuyu nazari sunum şeklinde anlatmalı ve kontrol pilotunun ya da derse öğrenci rolüyle alınmış kişilerin konu hakkındaki sorularına verdiği yanıtlarla gerekli düzeyde eğitim verme yeteneğine sahip olduğunu kontrol pilotuna sergilemelidir.

(2) Yetkinlik değerlendirmesi uçuş eğitiminde kullanılan tipteki hava aracı üzerinde ve en az 90 dakikalık bir uçuşla gerçekleştirilir.

(3) Öğretmenlik yetkisinin temdidi için yapılan yetkinlik değerlendirmesinde başarısız olan uçuş öğretmenleri, yetkisi devam ediyor olsa bile, bu değerlendirmeyi başarıyla tamamlayıncaya kadar öğretmenlik yetkisinin imtiyazlarını kullanamazlar.

Uçuş öğretmenliği imtiyazları

MADDE 33 - (1) Tahditli uçuş öğretmeni; sadece eğitim aldığı ÇHHA tipinde, tahditsiz öğretmenin nezareti ve gözetimi altında, kontrol uçuşları hariç uçuş eğitimi verebilir. Tahditli öğretmenlik yetkisine sahip uçuş öğretmenin tahdidinin kaldırılması için:

- a) Gözetim altında 40 saat teorik ders vermesi,
- b) Yetkili öğretmen gözetiminde en az 40 saat öğretmen uçuşunu tamamlaması,
- c) En az iki öğrencinin uçuş eğitiminde kontrol uçuşları hariç lisans alma seviyesine kadar eğitim vermesi,
- ç) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotuna 1 saat teorik sunum yapmalı ve en az 90 dakikalık saatlik yetkinlik değerlendirme uçuşunda başarılı olmalıdır.

(2) Tahditsiz uçuş öğretmeni sadece yetkili olduğu hava aracı tipinde ve sahip olduğu ilave yetkiler kapsamında eğitim verebilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) Uçuş öğretmenliği eğitimi verebilmesi için, uçuş eğitimi vereceği tipteki hava aracı ile tahditsiz olarak en az 100 saat uçuş öğretmenliği yapmış olması gereklidir.

ALTINCI BÖLÜM

Kontrol Pilotları

Kontrol pilotları için ön koşullar

MADDE 34 – (1) Kontrol pilotluğu yetkisine ilk defa başvuran adaylar aşağıda belirtilen hususları sağlamalıdır:

- Kontrol pilotluğu imtiyazlarına ilişkin bilgiye ve uygun tecrübeye sahip olmak,
- Son 3 yıl içerisinde; herhangi bir lisans veya yetkisinin askıya alınması, sınırlandırılması veya iptali de dâhil olmak üzere, Genel Müdürlük tarafından hiçbir idari yaptırıma tabi tutulmamış olmak,
- Yetki istediği hava aracı tipinde uçuş öğretmenliği yetkisine sahip olmak,
- Yetki istediği tipte 100 saat öğretmenlik uçuşunu içeren en az 200 saatlik uçuş süresini tamamlamış olmak.

(2) Kontrol pilotunun uçuş öğretmenliği yetkinlik değerlendirme yapabilmesi için; yetki istediği tipte 50 saat uçuş öğretmenlik eğitimini içeren 200 saat öğretmenlik uçuşu ile toplamda 500 saat uçuş tecrübesine sahip olmalıdır.

(3) Gerekli sayıda ve yeterlilikte kontrol pilotu bulunmadığı durumlarda; o tip için öğretmenlik yetkisi bulunması ön koşulu ile farklı bir tipte kontrol pilotu yetkisi olanlar yukarıda belirtilen şartlar aranmaksızın Genel Müdürlükçe yetkilendirilebilir.

Tarafsızlığın ihlal edilebileceği durumlarda imtiyazların sınırlandırılması

MADDE 35 – (1) Kontrol pilotları aşağıda belirtilen durumlarda lisans ve yetki tanzimine yönelik olarak adayların yetenek testlerini ya da yetkinlik değerlendirmelerini icra edemezler:

- Kontrolü yapılacak adayın uçuş eğitiminin %25'inden fazlasında görev yapmış olması,
- Adayın yetenek testine önerilmesinden sorumlu olması,
- Tarafsızlıklarının etkilenebileceğini düşündüklerinde.

Kontrol pilotları için standardizasyon kursu

MADDE 36 - (1) Kontrol pilotluğu yetkisi için başvuran adayların yetkili otorite tarafından düzenlenen ya da bir ATO'da yetkili otoriteden onaylı bir standardizasyon kursuna katılmaları gerekir.

(2) Standardizasyon kursu teorik ve uygulamalı eğitimden oluşmalı ve en az aşağıda belirtilen unsurları içermelidir:

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

a) Bu Talimatta konu ile ilgili öngörülen gerekliliklere ve ilgili uçuş operasyon gerekliliklerine, yetenek testlerinin, yeterlilik kontrollerinin ve yetkinlik değerlendirmelerinin icra edilmesi ve bunların dokümantasyonunun ve raporlamasının yapılmasına yönelik teorik eğitim,

b) Ulusal havacılık kuralları, kişisel verilerin korunması, sorumluluk ve yükümlülükler, kaza sigortaları ve ücretlendirme hakkında bilgilendirme,

c) Adayın yetki istediği tipte; yetenek testi, yeterlilik kontrolü ya da yetkinlik değerlendirmesinin icra edilmesi.

Kontrol pilotu yetkinlik değerlendirmesi

MADDE 37 - (1) Kontrol pilotluğu yetkisi için başvuran adaylar; brifing, yetenek testinin, yeterlilik kontrolünün veya yetkinlik değerlendirmesinin icrası ve teste, kontrole ya da değerlendirmeye tabi tutulan adayın değerlendirilmesi, uçuş sonrası brifing ve kayıt dokümantasyonları da dahil olmak üzere, bir yetenek testine, yeterlilik kontrolüne ya da yetkinlik değerlendirmesine tabi tutulmak suretiyle yetkinliklerini Genel Müdürlüğün yetkilendirdiği kontrol pilotuna sergilemelidir.

Kontrol pilotluğu yetkisinin geçerlilik süresi, temdidi ve yenilenmesi

MADDE 38 - (1) Kontrol Pilotluğu yetkilerinin geçerlilik süresi 3 yıldır.

(2) Yetkinin temdidi için, Genel Müdürlüğün yetkilendirmiş olduğu kontrol pilotu ile yetkinlik değerlendirmesinde 01.00 saat uçuş yapılması gerekir.

(3) Kontrol pilotluğu yetkisinin sona erdiği tarihten itibaren 1 yıldan fazla süre geçmesi durumunda, bu Talimatın 37 nci maddesine göre yeniden yetkilendirme yapılması gerekir. Yetkinin sona ermesinden itibaren 1 yıl geçmemesi halinde, yetkinin temdidi için yetkinlik değerlendirmesinde başarılı olunması yeterlidir.

(4) Birden fazla tipte kontrol pilotluğu yetkisine sahip pilotların; yetkinin geçerlilik süresi içerisinde, her bir tipte 2 yetenek testi, yeterlilik kontrolü veya yetkinlik değerlendirmesi gerçekleştirmeleri halinde, tüm tiplerdeki yetkileri temdit edilir.

(5) Kontrol pilotunun yetkisi, kontrol pilotluğunun gerektirdiği şartlardan en az birinin kaybedilmesi halinde sona erer.

Yetenek testi, yeterlilik kontrolü ve yetkinlik değerlendirmesinin icrası

MADDE 39 - (1) Kontrol pilotları yetenek testlerini, yeterlilik kontrollerini ve yetkinlik değerlendirmelerini icra ederken:

a) Adaylarla herhangi bir dil engeli olmaksızın iletişim kurabilmeli,

b) Adayın; bir lisans veya yetkinin tanzimi, temdidi ya da yenilenmesi amacıyla yetenek testine, yeterlilik kontrolüne veya yetkinlik değerlendirmesine girebilmesi için bu Talimatta öngörülen tüm nitelik, eğitim ve tecrübe gerekliliklerini karşıladığını teyit etmeli,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

c) Adayı, eğitimi ve uçuş tecrübesi ile ilgili olarak eksik, tutarsız veya yanlış bilgiler vermesinin sonuçları hakkında bilgilendirmelidir.

(2) Yetenek testinin, yeterlilik kontrolü ya da yetkinlik değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından kontrol pilotu, testin sonucunu adaya bildirmelidir. Adayın testte kısmen başarılı olması ya da başarısız olması durumunda, testte tümüyle başarılı oluncaya kadar yetkisinin imtiyazlarını kullanamayacağını adaya bildirmelidir. Kontrol pilotu ilave eğitim gerekliliklerini de belirtmeli ve adayın sonuçlara itiraz hakkına sahip olduğunu açıklamalıdır.

(3) Kontrol pilotları tarafından icra edilen tüm yetenek testlerine, yeterlilik kontrollerine ve yetkinlik değerlendirmelerine ve bunların sonuçlarına ilişkin kayıtlar beş yıl boyunca muhafaza edilir.

(4) Kontrol pilotları, talep edilmesi halinde, kontrol pilotluğu yetkisinden sorumlu olan yetkili otoriteye ya da adayın lisansından sorumlu olan yetkili otoriteye tüm kayıtları, raporları ve gözetim faaliyetleri için gereken diğer bilgileri sunarlar.

(5) Genel Müdürlük tarafından ayrıca yetkilendirilmeleri halinde kontrol pilotları, yeterlilik kontrolünden ya da yetkinlik değerlendirmesinden başarıyla geçmesi durumunda, adayın lisansını ya da yetkisini yeni geçerlilik tarihi ile onaylar.

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇHHA Onaylı Eğitim Organizasyonu (ATO)

ÇHHA onaylı eğitim organizasyonu (ATO)

MADDE 40 - (1) Genel Müdürlükten yetki almak sureti ile ATO kurulabilmesi için;

a) Milli Eğitim Bakanlığından özel kurs açma izni veya Yüksek Öğretim Kurumundan onaylı yetki almak,

b) ÇHHA işletme ruhsatı, genel havacılık ruhsatı veya hava taksi ruhsatı almış olmak gereklidir.

(2) Onaylı Eğitim Organizasyonlarının kurucu ortakları ile temsile yetkili yöneticilerinde aşağıdaki şartlar aranır:

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten veya terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

desteklemeye yönelik kullanmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak suçlarından hüküm giymemiş olmak,

b) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunulduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kamu görevinden çıkarılmamış olmak.

(3) Durumları yönetici personel onayından sonra değişerek birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya onay sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilen yönetici personellerin, yönetici personel onayları iptal edilir.

(4) Kurucu ortakların durumlarının Onaylı Eğitim Organizasyonunun yetkilendirilmesinden sonra değişerek birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya yetkilendirme esnasında gerçeğe aykırı belge sunulduğu tespit edildiğinde, Onaylı Eğitim Organizasyonunun yetkileri söz konusu kişinin kurucu ortaklığı sonlanıncaya kadar askıya alınır. 3 ay içerisinde bu gerekliliğin sağlanmaması durumunda ise Onaylı Eğitim Organizasyonunun yetkileri iptal edilir.

Yetki belgesi talebi

MADDE 41 - (1) Müracaat sahibi, bütün hazırlık ve çalışmalarını tamamladıktan sonra, istenilen bilgi ve belgeleri kapsayan ve aşağıda belirtilen yetki belgesi talep dosyasını Genel Müdürlüğe sunar.

- a) ATO Başvuru Formu,
- b) ATO'nun teşkilat yapısı,
- c) Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınan pilot yetiştirme özel kursu açma belgesi
- ç) Genel Müdürlükten alınmış işletme ruhsatı;
- d) Eğitim, işletme, uyumluluk izleme ve SMS el kitapları,
- e) ATO'nun mali tablosu,
- f) Organizasyon yapısında görev alacak yönetici personel için yapılmış Form-4 başvuruları,
- g) Uçuş ve teorik bilgi eğitiminde kullanılacak ders kitaplarının bir örneği.

ÇHHA uçuş eğitim yetki talebinin incelenmesi

MADDE 42 - (1) Müracaat sahibi tarafından gönderilen eğitim yetki talep dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenir ve karara bağlanır. İnceleme sonucu ve karar, başvuru tarihinden itibaren en geç 60 gün içerisinde yazılı olarak müracaat sahibine bildirilir. Eğitim yetki talep dosyasının incelenmesi sonucunda verilen bilgilerin yeterli bulunmaması veya değerlendirme sonucunun olumsuz olması halinde, eksiklikler ve uygun görülmeyen konular ile sebepleri ayrıntılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

ÇHHA uçuş eğitimi yetki belgesi

MADDE 43 - (1) Müracaat sahibi tarafından gönderilen uçuş eğitim yetki belgesi talep dosyasının bu Talimat kapsamında incelenmesi sonucunda talep Genel Müdürlükçe uygun görülürse, ÇHHA işletmesi Genel Müdürlükçe yerinde inceleme ve denetlemeye tabi tutulur.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

ÇHHA işletmesinin yapılan denetleme ve incelemeler sonucunda yeterli bulunması durumunda, Onaylı Eğitim Organizasyonu Yetki Belgesi süresiz olarak verilir. Uçuş eğitim organizasyonları, bu yetki belgesinde belirtilen esaslar ve yetkiler içerisinde uçuş ve teorik bilgi eğitimi verirler.

ÇHHA ATO'sunun yapısı

MADDE 44 - (1) ÇHHA ATO'su, Genel Müdürlük onayına tabi olmak üzere bünyesinde sorumlu müdür, eğitim müdürü, uyumluluk izleme yöneticisi ve emniyet yönetim sistem (SMS) yöneticisi görevlendirir.

(2) Organizasyon; bünyesinde eğitim faaliyetinin büyüklüğüne bağlı olarak yeterli sayıda idari personel, öğretmen pilot, teorik bilgi ders öğretmeni bulundurur.

(3) ATO; bu Talimattaki gereklilikleri taşıması şartı ile başka işletmelerde yarı zamanlı olarak görev yapan personeli kendi bünyesinde yarı zamanlı olarak görevlendirebilir.

Uyumluluk izleme sistemi ve emniyet yönetim sistemi

MADDE 45 – (1) Onaylı eğitim organizasyonları, Uyumluluk İzleme Sistemi ve Emniyet Yönetim Sistemi konularında Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış olan diğer mevzuat gerekliliklerini de sağlamalıdır.

Sorumlu müdür

MADDE 46 - (1) Sorumlu müdür için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Eğitim alanında yöneticilik tecrübesine sahip olmak,
b) Temel sivil havacılık kuralları ve ÇHHA ile faaliyetler konusunda ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında bilgili olmak.

(2) Sorumlu müdürün görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir:

a) Organizasyonun Talimat hükümlerine uygun yürütülmesini sağlamak,
b) Organizasyonun mali kaynağını yürütmek,
c) Genel Müdürlük ve diğer kurum ve kuruluşlar ile ilişkileri yürütmek,
ç) Organizasyonun birimleri ve her düzeydeki personel üzerinde gözetim ve denetim yapmak,
d) Organizasyonun öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasını ve geliştirilmesini temin etmek,
e) Uyumluluk İzleme ve emniyet yönetim sistemi birimleri tarafından tespit edilen uygunsuzluklar için ilgili bölümlerin düzeltici/önleyici işlemler yapmasını temin etmek,
f) Uyumluluk izleme ve emniyeti gözden geçirme toplantıları düzenlemek,
g) Hava araçlarının uçuşa elverişliliklerini sağlamak ve takibini yapmak.

Eğitim müdürü

MADDE 47 - (1) Eğitim müdürü için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) ATO da eğitim yetkisi talep edilen ÇHHA tiplerinden birinde tahditsiz öğretmenlik yetkisine sahip olmak,
- b) Toplamda 200 saat öğretmen uçuşu bulunmak,
- c) ATO da tam zamanlı çalışıyor olmak.

(2) Eğitim müdürünün görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Eğitimin standartlara uygun yürütülmesini sağlamak,
- b) Teorik ve uçuş eğitim programını hazırlamak ve kurallara uygun yürütülmesini sağlamak,
- c) Eğitim materyallerini hazırlamak ve güncel tutmak,
- ç) ATO bünyesinde sınavları yapmak,
- d) Öğretmen seçmek, eğitimini sağlamak ve güncel tutmak,
- e) Eğitim personelinin dosyasını muhafaza etmek,
- f) Teorik bilgi ve uçuş eğitiminin entegrasyonunu sağlamak,
- g) Kursiyerin bireysel ilerleme ve gelişimini takip etmek,
- ğ) Uçuş standardizasyonunu sağlamak.

(3) Eğitim Müdürü aynı zamanda Sorumlu Müdür görevini de üstlenebilir.

Uyumluluk izleme yöneticisi

MADDE 48 - (1) Uyumluluk izleme yöneticisi, toplam kalite yönetimi ile kuruluş içi uyumluluk izleme denetimleri konularında eğitim almış olmalıdır.

(2) Uyumluluk izleme yöneticisinin görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Uyumluluk izleme sistemini oluşturmak,
- b) Uyumluluk izleme için denetleme planını oluşturmak ve denetleme planını yürütmek,
- c) Denetleme sonucu elde ettiği bulguların düzeltilmesi faaliyetlerini takip etmek,
- ç) Uyumluluk izleme sistemine ilişkin evrakları muhafaza etmek,
- d) Uçuş ve teorik bilgi eğitimlerinin bu Talimatta belirlenen hükümler dâhilinde yürütülmesini denetlemek.

SMS yöneticisi

MADDE 49 -(1) SMS yöneticisinin emniyet yönetim sistemi ile ilgili eğitim almış olması gerekmektedir.

(2) SMS yöneticisi ATO'da emniyet yönetim sistemini kurmaktan ve yönetmekten Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(3) SMS Yöneticisi aynı zamanda Uyumluluk İzleme Yöneticisi görevini de üstlenebilir.

Uçuş öğretmenleri

MADDE 50 - (1) Uçuş öğretmenleri, verilen eğitim ile ilgili geçerli pilot lisansı, öğretmenlik yetkisine ve sağlık sertifikasına sahip olmalıdır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) Uçuş öğretmeni, adaylara verilecek uçuş eğitimlerinin standartlara uygun olarak yürütülmesinden eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(3) ATO bünyesinde eğitim verilen her tipte en az bir tane tam zamanlı ve tahditsiz uçuş öğretmeni bulunmalıdır. ATO'da bulunan öğretmene düşen öğrenci sayısı 6'yı geçmemelidir. .

(4) ATO faaliyetini tek öğretmen ile sürdürüyorsa, ilk yalnız kontrolleri Genel Müdürlüğün görevlendireceği tahditsiz bir öğretmen tarafından yapılmalıdır.

Teorik bilgi ders öğretmenleri

MADDE 51 – (1) Teorik bilgi eğitimi öğretmenleri, eğiticinin eğitimi kursunu tamamlamış olmalıdır.

(2) Teorik bilgi öğretmeni, eğitim müdürü tarafından belirlenen konularda bu Talimat hükümlerince belirlenen standartlarda eğitim vermektten, eğitim materyalinin hazırlanmasından ve güncel tutulmasından eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(3) Teorik bilgi öğretmeni, eğitim vereceği konuda geliştirdiği materyal ile eğitim müdürüne yapacağı sunumda;

- a) Öğretim yöntemlerinden yararlanma,
- b) Zamanı etkin kullanma,
- c) Öğrenci ile iletişim kurabilme,
- ç) Açık anlaşılır ve doğru bir dil kullanma,
- d) Bilgisini güncel tutma,
- e) Ders için kaynak gösterme,
- f) Beden dilini düzgün kullanma gibi temel eğitim nitelik ve becerilerine sahip olduğunu kanıtlar.

(4) Teorik bilgi öğretmeni Eğitim Müdürü tarafından yetkilendirilmelidir ve bu durum kayıt altına alınmalıdır.

Hava aracı bakım personeli

MADDE 52 - (1) ATO'lar işletmelerinde kullanılacak hava araçlarının hat bakım yetkisine sahip personelini uçuş eğitim faaliyetinin gerçekleşeceği alanda faaliyet süresince bulundurmalıdır.

(2) ATO bünyesinde periyodik bakımlarla ilgili lisanslı personel yoksa bu bakımları yapmaya yetkili kişi veya kuruluş ile bir anlaşmaya sahip olmalıdır.

Eğitim el kitabı

MADDE 53 - (1) ATO, her eğitim için bu Talimatın Ek-3'ünde belirlenmiş olan eğitim el kitabı içeriğine uygun olarak eğitim programı geliştirir.

(2) Eğitim el kitabı ve eğitim programı Genel Müdürlük tarafından onaylandıktan sonra geçerlik kazanır.

(3) Eğitim el kitabı talimat ile uyumlu değilse talimat hükümleri geçerlidir.

İşletme el kitabı

MADDE 54 - (1) ATO; bu Talimatın Ek-4'ünde belirlenmiş olan işletme el kitabının içeriğini başlıklara uygun olarak hazırlar.

Uyumluluk izleme ve SMS el kitabı

MADDE 55 - (1) ATO, uyumluluk izleme ve SMS dokümanlarını içeren el kitaplarını hazırlayarak Genel Müdürlük onayına sunar. Uyumluluk izleme el kitabı içeriği bu Talimatın Ek-5'inde, SMS el kitabının içeriği Ek-6'da belirtilmiştir.

Kayıtlar

MADDE 56 - (1) ATO, aşağıda belirtilen kayıtları en az beş yıl süre ile muhafaza eder ve Genel Müdürlük tarafından istenildiğinde tüm eğitim kayıt ve raporlarını sunar:

- Her aday için, verilen tüm eğitimlerin detaylarını içeren dosya,
- Öğretmen değerlendirmeleri, uçuş testleri ve teorik bilgi sınavlarının sonuçları,
- Her aday için detaylı ve düzenli bireysel gelişim kayıtları,
- Adaya/pilota ait lisans, sağlık muayenesi geçerlilik tarihleri gibi resmi bilgiler,
- Genel Müdürlük ile yapılan yazışmalar.

Finansal kaynak

MADDE 57 - (1) ATO eğitimin standartlara uygun olarak yürütülebilmesi için yeterli mali kaynağa sahip olduğunu gösteren belgeleri Genel Müdürlüğe sunar.

ÇHHA Uçuş eğitiminde kullanılacak hava aracı

MADDE 58 - (1) ATO, Genel Müdürlük tarafından verilen eğitim yetkisine uygun özellikte ve eğitim verilecek her tipte, bu Talimatın Ek-1'inde belirtilen özelliklere sahip asgari bir adet olmak üzere organizasyonun büyüklüğüne uygun olarak yeterli sayıda hava aracını işletmesinde bulundurur.

(2) ATO, ilgili mevzuatta belirlenen esaslar çerçevesinde ve belirtilen limitlerde olmak üzere, koltuk ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigortasını yaptırır ve eğitim verildiği sürece geçerli olmasını sağlar. Sigortanın yaptırılmamasından kaynaklanan adli ve idari tüm hususlardan ATO sorumludur. Genel Müdürlük, sigorta yükümlülüğünün yerine getirilmediği tespit edilen durumlarda, ÇHHA'yı uçuştan men etme yetkisine sahiptir.

Teorik bilgi eğitim ve uçuş operasyon tesisi

MADDE 59 - (1) ATO'nun teorik bilgi eğitimi vereceği tesis aşağıdaki gereklilikleri sağlamalıdır:

- Teorik bilgi eğitimini destekleyecek uygun görsel eğitim ekipmanları,

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

b) Müfredata uygun doküman ve yardımcı malzemelerin bulunduğu bir referans kütüphanesi,

c) İç düzen, gürültü, ışık ve havalandırma yönünden uygun bir dersane ortamı,

ç) Evrak, kontrollü dokümanların ve diğer kayıtların muhafaza edildiği arşiv alanı.

(2) Genel Müdürlükten onay alınması koşuluyla, ATO'lar asıl eğitim merkezleri dışında da eğitim verebilirler. Aynı anda birden fazla merkezde kurs açılması halinde, asgari gereklilikler her kurs merkezi için sağlanmalıdır.

(3) ATO, uçuş faaliyetlerinin emniyetli bir şekilde yürütülmesi için gerekli donanım ve ekipmana sahip uçuş operasyon tesis koşullarını sağlamalıdır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahditler, Gözetim ve Denetim

Tahditler

MADDE 60 - (1) ÇHHA pilot, pilot adayı öğretmeninin bu Talimat esasları dâhilinde yapacağı eğitimler ve uçuşlar ile ilgili sınırlamalar aşağıda belirtilmiştir:

a) Günlük uçuş süresi 8 saati, uçuş görev süresi 12 saati geçemez. Ancak, gün içinde meteorolojik koşullardan uçulamayan süreler uçuş görev süresine dahil edilmez.

b) Uçuş öğretmeni, eğitim uçuşunda günlük 6 saat uçuş süresini geçemez.

c) Kursiyer, eğitim uçuşunda günlük 4 saat uçuş süresini geçemez. Seyrüsefer uçuşlarında bu süre 5 saate uzatılabilir. Kontrol uçuşu günlük uçuş limitleri açısından eğitim uçuşu kapsamında değerlendirilir ve uçuş öğretmenin ve öğrencinin eğitim uçuş saati tahditlerine tabidir.

ç) Bu Talimatta belirtilen teorik bilgi ders saatleri 60 dakika üzerinden hesaplanır. Eğer her bir ders 60 dakikanın altında verilecek ise, 60 dakika olarak hesaplandığında ortaya çıkan toplam süreye ulaşılacak şekilde ders saatleri arttırılır.

d) ATO, uçuşa çeşitli nedenlerle ara veren öğrencinin eğitime devam etme esasları ile başarısızlık durumunda uygulanacak kurallara ilişkin prosedürler geliştirir ve eğitim el kitabına dâhil eder.

e) Eğitime çeşitli nedenlerle bir yıldan fazla ara veren kursiyer, eğitime devam etmek istemesi halinde, teorik ve uçuş eğitimlerini yeniden alır.

Gözetim ve denetim

MADDE 61 - (1) Bu Talimat hükümlerinin uygulanmasına yönelik planlı veya plansız denetimler Genel Müdürlük tarafından yapılır. Denetlemelerde eğitim müfredatı ve kayıtları, pilotların uçuş kayıtları, uyumluluk izleme ve emniyet yönetim sisteminin işleyişi ve Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen diğer hususlar kontrol edilir.

(2) Periyodik olarak yapılan denetlemelerin dışında Genel Müdürlük gerektiğinde habersiz denetleme ve inceleme yapar.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(3) ATO, her türlü bilgi ve belgeyi istendiğinde Genel Müdürlüğün görevlendirdiği yetkililere sunar.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluklar

MADDE 62 - (1) Bu Talimat hükümlerinin uygulanmasından ve oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasından; havacılık işletmesi, ATO, ilgili yönetici, ÇHHA uçuş öğretmeni, ÇHHA pilotu, pilot adayı ve bakım personeli Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

Aykırı davranışlar ve idari yaptırımlar

MADDE 63 - (1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan; Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılan veya yetkilendirilen ÇHHA pilotu, sivil havacılık personeli, onaylı eğitim organizasyonu, havacılık işletmeleri ile yönetici personeli ve yetkilileri hakkında; SHY-1 Pilot Lisans Yönetmeliği esaslarına uygun olarak idari yaptırımlar uygulanır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Talimatın yayımından önce Genel Müdürlükten yetki almış Uçuş Eğitim Organizasyonları; organizasyon yapılarını, el kitaplarını ve hava araçlarını bu Talimatın yayımı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde bu Talimat hükümlerine uygun hale getirmese yetkileri askıya alınır, askıya alındıktan sonraki üç ay içerisinde gereklilikleri yerine getirmediği takdirde yetkileri iptal edilir.

(2) Bu Talimatın yayımlanmasından sonra Onaylı Eğitim Kuruluşu yetkisi almak üzere başvuran kurum/kuruluşlar bu Talimat hükümlerine tabidir.

(3) Bu Talimatın yayınlanmasından önce konuyla ilgili eğitim aldıklarını belgeleyen ve asgari tecrübe şartlarını sağlayan pilotlardan;

a) 20 saat ve 50 sudan kalkış iniş yapanlar,

b) 2 paraşütçü atmış olanlar,

c) 3 sorti pano çekmiş olanlar, 30/06/2019 tarihine kadar başvuru yapmaları halinde bu yetkiler lisanslarına işlenir.

(4) Bu Talimatın yayımlanmasından önce başlayan eğitim ve sınav faaliyetleri, bu Talimatın yayımlandığı tarih itibarıyla 6 ay içerisinde tamamlanması koşulu ile aynı imtiyazlarla geçerli olmaya devam eder.

(5) Bu Talimatın yayınlandığı tarih itibarıyla 2 yıl içerisinde yeni format ile değiştirilmeyen lisansların tüm yetki ve imtiyazları askıya alınmış sayılır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Yürürlükten kaldırılan talimat

MADDE 64 – (1) Bu Talimatın yayımlanmasıyla, 09/04/2015 tarihli Motorlu Çok Hafif Hava Aracı Pilotu Lisans Talimatı (SHT-ÇHHA) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 65 - (1) Bu Talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 66 - (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EĞİTİMDE KULLANILACAK ÇHHA'NIN ÖZELLİKLERİ

- 1- Uçuşa elverişlilik sertifikasına ya da özel uçuş izin belgesine sahip olmalıdır.
- 2- Çift koltuklu olmalıdır.
- 3- Çift kumanda sistemi olmalıdır.
- 4- En az iki saat havada kalabilmelidir.
- 5- İç ve dış haberleşme cihazlarına sahip olmalıdır.
- 6- Sabit temel uçuş göstergelerine ve Transponder'a sahip olmalıdır. Suya iniş kalkış intibak eğitimlerinde kullanılacak hava araçlarında bu madde aranmaz
- 7- Geçerli koltuk ve üçüncü şahıs sigortalarına sahip olmalıdır.

UÇUŞ EĞİTİMİNDE KULLANILABİLECEK PİST ÖZELLİKLERİ

Karayolu ulaşımı, Rüzgâr Yönü göstergesi, pist başlangıç ve bitişleri, pist kenar sınırları işaretlenmiş, pist yönü numaraları havadan okunabilecek şekilde yazılmış olmak kaydıyla

1-İniş Şeritleri

2-Hava aracının emniyetli kalkış-iniş yapabileceği ZZZZ alanlar ÇHHA uçuş eğitimlerinde kullanılabilir. ATO uçuş faaliyetlerinin emniyetli bir şekilde yürütülmesi için gerekli donanım ve ekipman koşullarını sağlamalıdır.

ÇHHA LİSANSI UÇUŞ KREDİLENDİRME ÇİZELGESİ

PPL(A)/H, GPL, LAPL ve ÇHHA lisans dönüşüm uçuş eğitim saatleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir: Kredilendirmeden yararlanabilmek için mevcut lisansın geçerli olması zorunludur.

	SABİT KANAT UPL(U)	ESNEK KANAT UPL(M)	GYROPLANE UPL(G)	DÖNERKANAT.- UPL(H)
SABİT KANAT UPL(U)	-	10	10	15
ESNEK KANAT (UPL(M))	10	-	10	15
GYROPLANE UPL(G)	10	10	-	15
DÖNER KANAT UPL(H)	10	10	10	-
LAPL-PPL-CPL- ATPL (A) / GPL	4	10	10	15
LAPL-PPL-CPL- ATPL (H)	10	10	10	4

Açıklamalar:

- 1) Yukarıda verilen saatler minimum süreler olup, kontrol uçuşları dâhil değildir.
- 2) Aynı tip çok hafif hava araçlarının değişik modellerine geçişlerde en az 1 saat fark intibak uçuşu yapılması zorunludur.
- 3) Kredilendirme yapılarak düzenlenen eğitimlerde en az 30 dakikalık yalnız uçuş yapılmalıdır.

ÇHHA ATO'LARI İÇİN STANDART EĞİTİM EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
 - 0.6.1 Genel Bilgi
 - 0.6.2 Sayfa Dizayını
 - 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
- 0.7 Dağıtım Listesi
- 0.8 Öğretim ve Eğitim Kadrosu (Bütün teorik ve uçuş öğretmenlerinin hangi derste görevli olduğunu gösterir liste)
- 0.9 Başvuru Formu (Form-151)

BÖLÜM-1 EĞİTİM PLANI

- 1.1 Kursun Amacı (Eğitimin sonunda öğrenciden ne yapmasının beklendiği, istenen performansın seviyesi ve eğitimin hedefi)
- 1.2 Kursa Başlama Şartları
 - 1.2.1 Yaş
 - 1.2.2 Eğitim Seviyesi (Lisan Dâhil)
 - 1.2.3 Sağlık Şartları
 - 1.2.4 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün koyduğu ilave şartlar
- 1.3 Kazanılmış Tecrübelerin Kredilendirilmesi
- 1.4 Eğitim Konuları
- 1.5 Zaman Skalası Her Konu İçin Haftalık (Konuların zamanlamasının entegrasyonu ve kursun düzenlenmesi)
- 1.6 Eğitim Programı
 - 1.6.1 Uçuş ve Yer Dersleri İçin Günlük ve Haftalık Programların Düzenlenmesi
 - 1.6.2 Olumsuz Hava Koşulları Programı
 - 1.6.3 Öğrenciler İçin Günlük, Haftalık, Aylık Olarak Uçuş, Teorik Bilgi ile İlgili Azami zaman Tahdidi
 - 1.6.4 Öğrenciler İçin Görev Süreleriyle İlgili Kısıtlamalar
 - 1.6.5 Eğitimin Çeşitli Safhalarında Tek ve Çift Kumanda Uçuş Süreleri
 - 1.6.6 Her Hangi Bir Gün/Gece En Fazla Uçuş Süresi, Her Hangi Bir Gün/Gece En fazla Eğitim Uçuş Sayısı
 - 1.6.7 Görev Süreleri Arasında Minimum Dinlenme Süreleri
- 1.7 Eğitim Kayıtları
 - 1.7.1 Kayıtların ve Dokümanların Güvenliği İçin Konulmuş Kurallar
 - 1.7.2 Öğrenci Devam Kayıtları
 - 1.7.3 Saklanılacak Olan Eğitim Kayıtlarının Formu
 - 1.7.4 Kayıtları ve Öğrencilerin Logbooklarını Kontrol Etmekten Sorumlu Kişiler

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- 1.7.5 Kayıtların Ne Şekilde Ve Hangi Sıklıkta Kontrol Edileceği
- 1.7.6 Eğitim Kayıtlarının Girdilerinde Standardizasyon
- 1.7.7 Logbook'ların Nasıl Yazılacağı Hakkındaki Kurallar
- 1.8 Uçuş Emniyeti
 - 1.8.1 Kişisel Sorumluluklar
 - 1.8.2 Gerekli Tatbikatların Yapılması
 - 1.8.3 Acil Durum Uygulamaları (Hangi sıklıkta yapılacağı)
 - 1.8.4 Her Safhada Emniyet ve Standardizasyonu Artırmak Amacıyla Yapılacak “Dual Checklerin” Sıklığı ve Sayısı
 - 1.8.5 İlk Yalnız Gündüz/Gece/Seyrüsefer Uçuşundan Önce Yerine Getirilmesi Gereken Şartlar
- 1.9 Uçuş Testleri ve Teorik Bilgi Sınavı
 - 1.9.1 Uçuş Eğitimi
 - 1.9.1.1 Gelişim Kontrolleri
 - 1.9.1.2 Beceri Testleri
 - 1.9.2 Teorik Bilgi
 - 1.9.2.1 Gelişimin Testleri
 - 1.9.2.2 Teorik Bilgi Sınavları
 - 1.9.2.3 Test İçin Yetkilendirme
 - 1.9.2.4 Test Tekrarı öncesi Uygulanacak Tazeleme Eğitimi İle İlgili Kurallar
 - 1.9.2.5 Test Rapor ve Kayıtları
 - 1.9.2.6 Sınav Kâğıtlarının Hazırlanması İçin Usuller, Soru Tipleri ve Değerlendirme
 - 1.9.2.7 Sınavda Geçme İçin Aranılan Standartlar
 - 1.9.2.8 Yeniden Sınav Kâğıdı Hazırlanması İçin Soru Analizi ve İnceleme Usulleri
 - 1.9.2.9 Tekrar Sınava Giriş Usulleri
 - 1.10 Eğitimin Etkinliği
 - 1.10.1 Genel Değerlendirme
 - 1.10.2 Departmanlar Arasındaki Koordinasyon ve İşbirliği
 - 1.10.3 Yetersiz Gelişimin Tespiti (Öğrenci İçin)
 - 1.10.4 Yetersiz Gelişimin Düzeltilmesi İçin Alınacak Önlemler
 - 1.10.5 Öğretmen Değiştirme Usulleri
 - 1.10.6 Her Bir Öğrencinin Değiştirebileceği Öğretmen Sayısı
 - 1.10.7 Eğitimdeki Aksaklıkları Tespit Etmek İçin Dâhili Geri Besleme Sistemi
 - 1.10.8 Öğrenciyi Uçuş Eğitiminden Ayrırma Usulleri
 - 1.10.9 Disiplin
 - 1.10.10 Raporlama ve Dokümantasyon
 - 1.11 Her Safha İçin Performans Seviyeleri Ve Standartlar
 - 1.11.1 Kişisel Sorumluluklar
 - 1.11.2 Standardizasyon
 - 1.11.3 Standardizasyon Şartları ve Usulleri
 - 1.11.4 Test Kriterlerinin Uygulanması

BÖLÜM-2 BRİFİNG VE HAVA HAREKETLERİ

2.1 Hava Hareketleri (Öğretilecek olan tüm hava hareketleri ana başlıklar altında toplanarak kursta takip edilecek akış sırasına göre listelenmelidir. Bu çalışma, gösterilecek hava hareketlerini kısaca anlatmalıdır.)

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

2.2 Eğitim Safhaları (Kursun ne şekilde safhalara ayrılacağı, yukarıda hava hareketlerinin aşamalara göre nasıl bölüneceği ve bunların en uygun öğrenme sıralarına göre nasıl düzenleneceği ve gerekli acil durum uygulamalarının hangi sıklıkta yapılacağı, aynı zamanda her bir safha için uygulanacak gelişim testleri de dahil bütün konuların ve sınavların süreleri)

2.3 Konuların Entegrasyonu (Öğrencinin teorik bilgi eğitimlerinde edindiği bilgileri uçuş eğitimi sırasında taze olarak kullanabilmesi için konuların birbiriyle koordineli şekilde planlaması)

2.4 Öğrenci Gelişimi (Öğrencinin her safhada neleri yapabilmesi gerektiği bilinecek, bir sonraki safhaya geçmeden önce bu hedefe ulaşmış olmasının gözlenmesi, buradaki hedefler ilgili safhadaki ulaşılacak uçuş süresi de dahil olmak üzere gece eğitimi gibi özellikli konulara başlamadan önce mutlaka başarıyla tamamlaması gereken hareketleri de ihtiva etmelidir.)

2.5 Öğretim Yöntemleri (Bilhassa uçuş öncesi ve sonrası brifinglerde dahil, konu başlıkları ve eğitimin özellikleri, yalnız uçuşa gönderme gibi konularda ATO kuralları)

2.6 Gelişim Testleri (Tüm gelişim testlerinin yapılarak belgelenmesi ile ilgili olarak sınav personeline talimat verilmesi)

BÖLÜM-3 TEORİK BİLGİ ÖĞRETİMİ

3.1 Bu bölümün yapısı, her bir konunun eğitim özellikleri ve hedefleriyle genellikle Bölüm-2'deki gibidir. Yapılacak ders planlarını, kullanılacak spesifik eğitim araçlarını ve yardımcı malzemelerini de kapsamalıdır.

BÖLÜM-4 EKLER (FORMLAR)

ÇHHA ATO'LARI İÇİN STANDART İŞLETME EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.1 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
 - 0.6.1 Genel Bilgiler
 - 0.6.2 Sayfa Dizaynı
 - 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
 - 0.6.4 Dağıtım Listesi

BÖLÜM-1 GENEL OPERASYON

- 1.1 ATO'nun Teşkilat Yapısı (Şema)
- 1.2 Yönetici ve İdari Personel Sorumlulukları
- 1.3 Öğrenci Disiplini ve Disiplin İşlemleri
- 1.4 Uçuş İçin Yetki ve Onay Verilmesi
- 1.5 Uçuş Programının Hazırlanması
- 1.6 Hava Aracının Yönetimi
- 1.7 Pilotun Sorumlulukları
- 1.8 Uçuş Eğitimi
- 1.9 Hava Aracının Belgeleri
- 1.10 Belgelerin Muhafazası
- 1.11 İdari ve Öğretmen Pilotların Yeterlilik Kayıtları (Lisans ve Rating)
- 1.12 Belgelerin Yenilenmesi (Sağlık ve Rating)
- 1.13 Uçuş Görev Süreleri ve Uçuş Kısıtlamaları (Öğretmen-Öğrenci)
- 1.14 Dinlenme Süreleri (Öğretmen-Öğrenci)
- 1.15 Pilot Logbook'ları
- 1.16 Uçuş Planlaması (Genel)
- 1.17 Uçuş Emniyeti – (Genel) (Ekipman, Telsiz Dinleme, Tehlikeler, Kazalar ve Olaylar, Emniyet Pilotu, vs.)

BÖLÜM-2 TEKNİK

- 2.1 Hava Aracının Teknik Bilgileri
- 2.2 Hava Aracının Kullanımı (Kontrol listesi, Kısıtlamalar, Hava Aracının Bakım ve Teknik Logları)
- 2.3 Acil Durum Usulleri
- 2.4 Telsiz ve Radyo Seyrüsefer Aletleri
- 2.5 Kabul Edilebilir Noksanlıklar

BÖLÜM-3 ROTA

- 3.1 Performans (Kurallar, Kalkış, Yol Boyu, S/S, İniş vs.)
- 3.2 Uçuşun Planlanması

3.3 Yükleme

3.4 Hava Durumu Minimaları

3.5 Eğitim, S/S Bölgeleri, Ana meydan teknik bilgileri

BÖLÜM-4 PERSONEL EĞİTİMİ

4.1 Standartlardan Sorumlu Personelin Belirlenmesi / Uçuş Personelinin Yeterliliği

4.2 Başlangıç Eğitimi

4.3 Tazeleme Eğitimi

4.4 Standardizasyon Eğitimi

4.5 Yeterlilik Kontrolleri (Proficiency check)

4.6 Seviye Yükseltme Eğitimi

BÖLÜM-5 EKLER

CHHA ATO'LARI İÇİN UYUMLULUK İZLEME EL KİTABI İÇERİĞİ

- a) İç onay sayfası
- b) Revizyon takip tablosu
- c) Geçerli sayfalar tablosu
- ç) Dağıtım listesi
- d) Tanımlar, kısaltmalar ve terminoloji
- e) Referans alınan ulusal/uluslararası düzenlemeler ve standartlara uygunluğun ifadesi
- f) İşletmenin genel bir tanımı
- g) Uyumluluk izleme fonksiyonunun yapısı ve organizasyon şeması
- ğ) Görev ve sorumluluklar
- h) Aşağıdaki hususları içeren uyumluluk izleme programı
 - 1) Denetçi yeterliliği ve adam-saat planlaması
 - 2) Denetim planlama
 - 3) Denetim hazırlık
 - 4) Denetimin icrası
 - 5) Kanıtların toplanması ve analizi
 - 6) Denetimin raporlanması
 - 7) Bulgu seviyelendirme, kapatılma sürelerinin belirlenmesi ve ek süre verme
 - 8) Uygunsuzlukların raporlanması
 - 9) Düzeltici/önleyici faaliyet takip sistemi
 - 10) Süresi içinde kapatılmayan bulgular
 - 11) Kayıt sistemi
- ı) Yönetim değerlendirme
- i) Eğitim
- j) Doküman kontrolü

ÇHHA ATO'LARI İÇİN STANDART SMS KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Terminoloji
- 0.6 Kısaltmalar

BÖLÜM-1 GENEL ŞARTLAR

- 1.1 SMS Kapsamı,
- 1.2 Emniyet Politikası ve Hedefler,
- 1.3 Emniyet Sorumlulukları,
- 1.4 Emniyet Yöneticisi,
- 1.5 Dokümantasyon Kontrol Prosedürleri,
- 1.6 Tehlike Belirleme ve Risk Yönetim Akışları,
- 1.7 Emniyet Performansı İzleme,
- 1.8 Acil Durum Eylem Planı,
- 1.9 Değişimin Yönetimi,
- 1.10 Emniyet Teşviki,
- 1.11 Servis Sağlayıcılardan Alınan Hizmetler,
- 1.12 Formlar,